

På grund af hvad ofvan blifvit anfördt får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder med sådan förändring i kongl. förordningen af den 7 december 1883, angående expeditionslösen, att då sterbhusdelegare på grund af arf, giftorätt eller testamente söka lagfart å fast egendom, de icke må blifva skyldiga lösa mera än ett lagfartsprotokoll gemensamt, oaktadt fastigheten icke öfvergått till ny egare.

Stockholm den 24 januari 1898.

P. G. Petersson.

N:o 59.

Af herr **M. Dahn**, *i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, i fråga om afsättning till arbetareförsäkringsfonden.*

I kongl. propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslås afsättande af 2 millioner kronor till arbetareförsäkringsfonden. Derjemte *uttalas* förhoppning om föreläggande af en kongl. proposition till anordnande af en arbetareförsäkring, der arbetsgifvarne skulle komma att befrias från af dem förut ifrågasatt bidrag.

Att arbetsgifvarne befrias från att bidraga till nämnda fond, anser jag betyda mindre, *då sådant bidrag väl af vederbörande pensionstagare antingen kommer att anses som ett afdrag å arbetslönen eller betraktas som*

en allmosa; men desto mera bör då staten, som ju har både rätt och skyldighet att skydda och upprätthålla sina medlemmar, lemna sitt kraftiga understöd åt arbetareförsäkringen.

Visserligen bidraga i andra länder äfven kommunerna till fondbildning för dylik försäkring. Men med den olikhet, som förefinnes hos våra kommuner i förmåga att bära bördor (äfven proportionaliter), föranledd af skuldsättning eller andra omständigheter, är det föga antagligt, att ett förslag i sådant syfte skulle ega utsigt att kunna förverkligas.

Det stora samhället »*Staten*», som ju, så att säga, är moder åt oss alla, måste då taga denna ytterst viktiga samhällsfråga om hand.

Hvad placeringen af fondmedlen beträffar, behöfver man ej hysa bekymmer.

Vi bygga ju fortfarande jernvägar för statens räkning. Och något hinder att upplägga inhemska lån å vare sig 3,6 eller 3,5 procent kan jag ej finna. Sådan upplåning har ju under senare åren rätt ofta egt rum.

Och med en (som det synes) gynsam handelsbalans bör det ju blifva lätt att, i synnerhet sedan hypoteksbanken efter några år fått fria händer vis-à-vis senaste transaktioner, så *småningom omplanta* en väsentlig del af vår utländska så väl hypoteks- som statsskuld inom egna landamären. Följden häraf skulle blifva den, att arbetareförsäkringsfondens medel kunde blifva fruktbargjorda mot en visserligen ej hög men skälig ränta och mot de bästa säkerheter; att hypoteksbanken finge billigare upplåningsvilkor och dermed äfven jordbruket billigare lån och att slutligen staten ej allenast stärktes i ekonomiskt hänseende genom minskad utländsk skuld, utan moraliskt genom den större eller mindre tillfredsställelse, som väl ändå alltid finge motses af en praktisk och verksam arbetareförsäkring.

Men det är nödvändigt ej blott att börja med försäkringssaken, utan äfven ställa så till, att tiden för åtnjutande af frukterna af densamma (för dem det gäller) ej ligger allt för långt aflägsen.

Den afsättning af 2 millioner kronor, som Kongl. Maj:t föreslagit till nämnda försäkring, synes mig allt för obetydlig och alltför långsamt ledande till målet (ett mål, der vårt lojala folk verkligen väntar att *snart se* ett utslag i saken).

Jag vill ej uppdraga några paralleler mellan anslag till arbetareförsäkringsfonden å ena sidan och den eller den tullsatsen å förnödenhetsartiklar å den andra, då jag anser det olämpligt att angående en snart sagdt af alla såsom både rättvis och samhällsnyttig insedd sak onödigtvis uppröra sinnen. Jag skulle därför hellre vilja taga en annan mera neutral måttstock på hvad jag anser både behöfligt och hvad staten med lätthet kan komma ut med; och detta är riksbankens vinst. Den är hvarken direkt

eller indirekt skatt, utan en inkomst, till hvilken snart sagdt alla samhällsmedlemmar i någon mån bidraga och som, när riksbanken om några år kommer i sin rätta verksamhet, tvifvelsutan lemnar en nettobehållning dubbelt mot hvad den gifvit under senare åren. Denna vinst har äfven under flera år (och det ej alltid för statsverket gynsamma) kunnat undvaras af det samma. Jag har därför tänkt, att om Riksdagen hvarje år till arbetareförsäkringsfonden anslår ett belopp motsvarande riksbankens nettobehållning, skall detta belopp komma att stiga i samma mån, som den ekonomiska utvecklingen och äfven folkökningen tilltager. Då nämnda nettobehållning under den närmaste tiden antagligen kommer att utgöra omkring 4 millioner kronor, vågar jag föreslå,

att Riksdagen dels på grund af Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof och dels i anledning af från Kongl. Maj:t förebådad proposition om arbetareförsäkring må till arbetareförsäkringsfonden för år 1899 anslå ett belopp af fyra millioner kronor.

Stockholm den 26 januari 1898.

M. Dahn.

Häri instämma:

P. Paulson.

Jöns Andersson.

Nils Nilsson.

Öhrstorp.

Skärhus.